

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11 lir — Račun pri poštni ček. zavodu: Ljubljana 10.351

Heftige Durchbruchversuche der Bolschewisten in erbittertem Ringen abgeschlagen

Westlich Smolensk verloren Sowjets über 50 Panzer — In 24 Stunden 102 Sowjetflugzeuge bei 5 Eigenverlusten abgeschossen — Starke britisch-nordamerikanische Angriffe in Süditalien zusammengebrochen

Aus dem Führerhauptquartier, 14. Okt. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Nördlich des Asowschen Meeres und am mittleren Dnjepr setzte der Feind gestern an den bisherigen Schwerpunkten seine heftigen Durchbruchversuche fort. Sie wurden in erbittertem Ringen abgeschlagen, einige örtliche Einbrüche abgelenkt. An der Pripjet-Mündung und im Raum von Gomel brachten nach Abwehr feindlicher Vorstöße eigene Gegenangriffe Gefängnisgewinn.

Starke feindliche Angriffe im Raum westlich Smolensk scheiterten wiederum unter besonders hohen Verlusten der Sowjets, die dabei über 50 Panzer verloren.

Die Luftwaffe hatte durch wiederholten wirkungsvollen Einsatz starker Kampfflugzeugverbände an diesem Abwehrerfolg besonderen Anteil.

An der übrigen Ostfront auch südwestlich Weikijs Luki herrschte nur örtliche Kampftätigkeit.

Bei vergeblichen feindlichen Luftangriffen gegen ein eigenes Geleit in den Gewässern des hohen Nordens wurden von Jagd- und Zerstörerverbänden 28 von den Sicherungsfahrzeugen der Kriegsmarine 4 der angreifenden Flugzeuge abgeschossen. Insgesamt verloren die Sowjets in den letzten 24 Stunden an der Ostfront 102 Flugzeuge. Fünf eigene Flugzeuge gingen verloren.

In Süditalien griffen starke britisch-nordamerikanische Kräfte gestern im Volturno-Abschnitt und nordwestlich Benevento an. Die Angriffe brachen im zusammengefassten Abwehrfeuer oder im Gegenstoß zusammen. Stellenweise sind noch harte Kämpfe im Gange.

Leichte deutsche Kampfflugzeuge erzielten im Golf von Neapel auf einem grossen feindlichen Kriegsschiffe einen schweren Treffer. Wenige feindliche Störflugzeuge warfen gestern über westdeutschem Gebiet planlos einige Bomben.

Violenti tentativi di rompere il fronte bolschevichi respinti in lotta accanita

Dal Quartier generale del Führer, 14. ottobre. DNB. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Al nord del Mar d'Azov e al medio Dnjepr, per continuata ieri il nemico i suoi tentativi di rompere il fronte sui punti di gravità verificatisi finora. Essi furono respinti dopo la lotta accanita, alcune locali breccie sono state assestite.

Alla fine del Pripjet e nella zona di Gomel portarono propri contrattacchi dopo aver parato le spinte nemiche guadagnando terreno.

Forti attacchi nemici nella zona all'ovest di Smolensk sono nuovamente falliti con specialmente alte perdite dei sovietici che vi perdettero oltre 50 carri armati.

La Luftwaffe partecipò con ripetuti impegni efficaci di forti reparti degli aerei al combattimento e da lotta da vicino a questo successo difensivo.

Al rimanente fronte orientale, anche a sudovest di Weikijs Luki, si segnalava soltanto locale attività combattiva.

Durante invasi attacchi aerei del nemico contro un proprio convoglio nelle acque dell'alto nord i reparti di caccia e di aerosiluranti ne hanno abbattuto 28 ed i battelli di sicurezza della marina di guerra 4 attaccanti velivoli. Complessivamente i sovietici perdettero durante le ultime 24 ore sul fronte orientale 102 velivoli. Cinque propri aerei sono stati perduti.

Nell'Italia meridionale attaccarono forti forze britannico-nordamericane ieri nel settore di Volturno e al nordovest di Benevento. Gli attacchi sono falliti nel fuoco difensivo e concentrato oppure nei contrattacchi. Su alcuni punti perdurano ancora dure lotte.

Leggeri aerei da combattimento germanici hanno nel golfo di Napoli piazzato su una grande nave da guerra nemica un grave colpo. Alcuni aerei di disturbo nemici gettarono ieri sopra l'ovest di Germania senza piano alcune bombe.

Pokopane sanje Angloameričanov

Ganljivo angleško tarnanje zaradi izgube Dodekaneških otokov

Zeneva, 13. okt. DNB. Po mnenju komentatorja "Sunday Times" bi anglo-ameriški napad na Balcan lahko najbolje pomagali Sovjetom in jih vojaško razbremenili. Toda ni še dozorel čas za takšne operacije. Vendar pa se dajo že danes naslutiti prvi koraki, ki naj pripravijo ta napad. Med njimi se pripisuje posebna važnost postopni prepoditvi nemških čet z Dodekaneških otokov. Dokler so namreč ti otoki v nemških rokah, predstavljajo v primeru bodočih operacij proti Balkanu očitno nevarnost z boka. Rodos se je že zdavnaj kapituliral 30.000 na njem se nahajajočih italijanskih vojakov 7000 Nemcem izmuznil zaveznikom. To razočaranje je vsaj pripomo-

glo, da smo si drznili zasedi tri manjše otoke v Dodekaneški skupini. Hoteli smo zasedi otoke Kos, Leros in Samos. Iz vojaških vidikov gledano, je bil med temi otoki za Angloameričane najvažnejši otok Kos, ki ima dobra letališča. Pred približno 12 dnevi pa so ta otok nepričakovano napadli Nemci in to s premočnimi padalskimi četami in drugimi bojnimi močmi, katerih izhodišče sta bila otok Rodos in Solun. Tudi v tem primeru so se Italijani takoj udali. Nemcem, angleške čete pa, ki so se obupno upirale, so vendar morale končno izprazniti letališče, pristanišče in mesto ter se zateči v gore. Ta sen je torej tudi pokopan.

Problemi na moskovski konferenci

Docela različna naziranja med zavezniki dajejo kaj malo upanja na uspeh

Madrid, 14. okt. DNB. Član britanskega zveznega doma lord Strabolgi se bavi v posebnem članku argentinskega lista "Razon" z bližnjim moskovsko konferenco. Dejstvo, tako piše med drugim, da se bo Hull kljub svoji visoki starosti udeležil konference, nam kaže, da bi Bela hiša rada izboljšala svoje odnose s Kremljem. Kako daleč bo pri tem Washington lahko šel, je seveda vprašanje, ker si narod v USA ne želi pretesne zveze s Sovjeti. Roosevelt in njegovi sodelavci pa se bodo morali zaradi bližnjih predsedniških volitev predvsem ozirati na javno mnenje. Velik del Severnoameričanov, tako nadaljuje Strabolgi, pa gleda na Sovjetsko zvezo s prav takim nezanimanjem kot so gledali nanjo Angleži pred letom 1932. Zaradi tega je tudi nastal prepad med Sovjeti in Zedinjenimi državami, ki ga poskuša sedaj Downing Street premostiti. Vplivni ljudje v Ameriki so še vedno mnenja, da se r. vojna sila zaveznikov močneje poudariti v Aziji. V nadaljevanju članka navaja Strabolgi vprašanja, o katerih se bo verjetno razpravljalo na moskovski konferenci. To so: druga fronta, bodočnost baltskih držav, poljski problem, balkansko vprašanje in določitev vplivnih področij v Iranu. Po mnenju lorda Strabolgi so vsa ta vprašanja zaenkrat še nerazčiščena in je kaj malo verjetno, da bi jih mogli rešiti v Moskvi. Neuspeh moskovske konference pa bi imel lahko najtežje posledice.

Boljševiško rovarjenje v Severni Afriki

Pariz, 14. okt. DNB. O prodranju sovjetskega vpliva v Severni Afriki poroča francoska poročevalska družba iz Tangerja. Poročilo pravi, da bo Severna Afrika omejena s prihodom nekeke stoletnice sovjetske kolonije, ki bo pričela svoje delo v Alžiru pod zlobo diplomatske imunitete. Ti agencije bodo delovali bodisi kot pomočniki sovjetskega poslanika pri "Dzidentskem odboru" Bogomolova, ali pa kot sodelavci sovjetskega odposlanca Višinskega, ki zastopa Rusijo v tako imenovanem Sredozemskem odboru.

Kot primer naj omenimo, da spremlja ameriškega zastopnika v Sredozemskem odboru in sam sodelavec z diplomatskim činom, do čim bo štab obeh sovjetskih poslanikov v Severni Afriki s sedežem v Alžiru imel nad 100 članov. Svoječasna odkritja v sovjetskih poslanstvih v Berlinu in v Parizu nam jasno dokazujejo, da bo Severna Afrika prav kmalu postala pozornost zelo živahnega komunističnega udejstvovanja. Štabu stotih sovjetskih agentov se bo seveda pridružil še onih 27 francoskih komunističnih poslanev, ki že sedaj biva v Severni Afriki.

Lov na vlačje vdane Francoze, tako na uradni legalne vlade kot na privatnike, ki priznavajo Petaina, se je že pričel. Na komunistične ovadbe so odslužili iz služb in zaprti že mnogi Francozovi, ki so jih popolnoma samovoljno izključili tudi iz čisto nepolitičnih društev, kot na primer iz pevskih in prosvetnih društev. Jasno je, da je vse to vzbudilo veliko vznemirjenje javnega mnenja. Nemir je predvsem zato velik, ker prebivalstvo, ki ima še zdrave nazore, ne naida nikjer nikake opore. Giraud in De Gaulle sta namreč sama opirala komunistom vrata in sta zdaj njihova jetnika.

Američani razširjajo svoj vpliv v glavnem v Maroku in si skušajo dobiti z zakonom o posojilu in najemu tamkaj gospodarske koncesije. Izgleda, da so Angleži s svojim italijanskim pohodom tako zaposleni, da ne morejo preprečiti vpliva, ki ga s pomočjo disidentskega odbora in obeh sovražnih bratov, De Gaulle in Girauda, pridobivajo Sovjeti.

Naročite se na romane
DOBRE KNJIGE

Siloviti boljševiški poizkusi prodora

v ogorčenem boju zavrnjeni

Zapadno od Smolenska izgubljeni Sovjeti nad 50 oklopnikov — V 24 urah sestreljeni pri petih lastnih izgubah 102 sovjetski letali — Močni angleško-ameriški napadi v južni Italiji propadli

Iz Führerjevega glavnega štapa, 14. okt. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja:

Severno od Azovskega morja in ob srednjem Dnjepru je večeraj sovražnik nadaljeval na doseganih težavah silovite napade ter skušal prodreti. V ogorčenem boju so bili vsi napadi zavrnjeni, nekateri krajevni vdori pa zajezeni.

Ob izlivu Pripjete in na področju pri Gomlu smo si po zavrnitvi sovražnih sunkov pridobili z lastnimi protinapadi rekoško ozemlje.

Hudi sovražni napadi na področju zapadno od Smolenska so se izjavili s posebno hudimi izgubami sovjetskih čet, ki so pri tem izgubile 50 oklopnikov.

Letalstvo si je pridobilo z učinkovitim posegom v borbe močnih bojnih oddelkov in oddelkov za boje iz bližine posebno zaslug za obrambni uspeh.

Na ostalem vzhodnem bojišču in tudi

južno-zapadno od Velikih Lukov so bili le krajevni boji.

Pri brezuspešnih sovražnih letalskih napadih proti nekemu našemu konvoju v arktičnih vodah so naše lovke in rušilne jete sestrelile 28, zasledile ladje vojne mornarice pa 4 napadajoča letala. Skupno so izgubili Sovjeti v zadnjih 24 urah na vzhodnem bojišču 102 sovražni letali. Izgubljenih je bilo 5 lastnih letal.

V južni Italiji so večeraj močne angleško-ameriške sile napadale v odseku Volturna in severno-zapadno od Beneventa. Napadi so propadli v strnjenem obrambnem ognju ali v protisunkih. Ponekod se hudi boji nadaljujejo.

Nemška lahka bojna letala so v neprijetnem zalivu težko zadevala veliko sovražno vojno ladjo.

Manjše število sovražnih motilnih letal je odvrnilo večeraj nad zapadnim nemškim ozemljem brezkljuno nekaj bomb.

Novi ukrepi nemške delovne fronte

za povečanje vojne proizvodnje

Povečanje delovnih uspehov inozemskih delavcev

Berlin, 14. okt. NDZ. Obširna uporaba tujih delovnih sil v nemških obratih zahteva zaradi potrebe po čim večjem uspehu nemške vojaške proizvodnje, da pride tudi do vsak posameznik inozemskih delavcev na ono mesto, ki najbolj odgovarja njegovim sposobnostim in njegovemu znanju. Poleg površne izbire, ki naj vsaj v glavnem prepreči napačno zaposlitev, sta potrebna še obsežen preuk in strokovna izobrazba. Zaradi tega je nemška delovna fronta pričela ustanavljati izobraževalne skupine za tujerodce, ki poslujejo po načelih samouprave. V vseh nemških pokrajnah bodo dne dni prihli poslovalni zavodi francoskih delavcev za strokovno izobrazbo, nazvani »poklicne izpopolnjevalnice francoskih de-

lavcev v Nemčiji. Podobni zavodi se pripravljajo tudi za druge narodnosti. S tem bo zmogljn in sposobnim inozemskim delavcem dana prilika, da se izvezbajo za vodje skupin in kolon. Nove ukrepe vsepoved živahno pozdravljajo, ker omogočajo večji zaslužek. Tujerodni predelavci in voditelji skupin, ki so za to svoje mesto že usposobljeni, so odgovorni nemškemu obratovodcu za obnašanje in uspeh inozemskih delavcev. Njih dolžnost je tudi, da skrbje za svoje podrejene. Silčno bo strokovno izobraževanje v nemških obratih tudi tujerodna mladina, ali pa se bo vsaj mogla privaditi na zanje najprikladnejše delovne metode.

Neodvisnost v okviru veliko-

vzhodnoazijskega področja blagostanja

Izjava predsednika filipinskega izvršnega odbora ob proglasitvi filipinske neodvisnosti

Tokio, 14. okt. DNB. (Vzhodnoazijska služba). V posebnem intervjuju z japonskim dopisnikom agencije Domei je na predvečer proklamacije filipinske neodvisnosti poudaril Jerga Vargas, predsednik filipinskega izvršnega odbora, vso politično, gospodarsko in kulturno odgovornost neodvisnih Filipinov na veliko-vzhodnoazijskem področju blagostanja, ki jo zahteva moderni pojem suverena naroda. Mnenja smo, da moramo postaviti našo neodvisnost v skupno čmočje blagostanja z vsemi ostalimi narodi Velike vzhodne Azije, je izjavil Jorge Vargas in podčrtal, da pomeni neodvisnost Filipinov v veliko-vzhodnem področju blagostanja v istvo lastne usode v skladu s tradicijo in z ustanovitvijo domače države. Sozite z ostalimi narodi jamejskemu narodovemu prapadniku razvoj njegove narodne zavesti, brez katere bi bila neodvisnost brezpomena. Vargas je zaključil: Japonsko cesarstvo je pustilo Filipince popolno svobodo pri izpolnitvi njihove ustave in pri izbiri vlade, ki skupno jasno izražata naš narodni značaj in naša stoletna stremiljenja.

Čestitke

k filipinski neodvisnosti

Tokio, 14. okt. DNB. (Vzhodnoazijska služba). Iz Šonana poročajo: Ob priliki proglasitve filipinske neodvisnosti je izjavil borce za indijsko svobodo Chandra Bose da čestita Filipincem k njihovi sijajni bodočnosti ter poudaril, da indijski narod, ki ga je svoboda Filipincev navdušila, ne bo prejel miroval, dokler ne bo dosegel tudi indijske neodvisnosti. Državni predsednik Burme, dr. Ba Maw, je

naslovil prvemu predsedniku filipinske republike Laurelu podzavno brzojavko, v kateri poudarja svoj trden sklep, da bo skupaj s Filipinci pomagal pri izvojevanju veliko-vzhodne azijske zmage.

Tuoi mandžurski ministrski predsednik je čestital filipinski republik k njenemu zopetnemu rojstvu.

Kako so nekoč Američani postopali s Filipinci

Pariz, 14. okt. DNB. Ob priliki proglasitve filipinske neodvisnosti poroča »Matin« v nekem svojem članku o grozodejstvih, ki so jih počenjali Yankeeji pri zasledbi filipinskih otokov in ki jih je ožigosal takratni tisk. »Matin« posnema iz francoskega lista »Journal des voyages« dne 17. avgusta 1902 poročilo o tem, kako so ameriške čete porinile nekemu domačemu poglavarju v usta grlo razbite steklenice in mu po tem likaju neprestano vlivale vodo, da bi s to torturo izsilile priznanje tega ubgega človeka. Sicer pa je dal poglavarj okupacijskih čet, general Smith, itak povelje svojim četam, naj ne delajo nikakih ujetnikov, temveč naj vse prebivalstvo, stare nad deset let, enostavno postrele. »Matin« še nadalje poroča o takratnem sramotnem postopanju Američanov. Njihove čete so n. pr. obesile nekoga župana z glavo navzdol. Ujete Filipince so uporabljali kot strelske tarče in jih puščali, da so med grozljivimi mukami izkrcavali. List le temu pripominja, da vse te stvari dokazujejo, kako vredni zavezniki katynskih in viniških morilcev so Angloameričani.

Politika Argentine bo ostala nespremenjena

Vigo, 13. okt. DNB. Razen argentinskega finančnega ministra Santamarina sta odstopila tudi minister za javna dela podamiral Galindez in prosvetni minister general Anyd.

Buenos Aires, 14. okt. DNB. Uradno poročilo argentinske vlade se bavi z nedavnim objavljenim odstopom treh ministrov in pripominja, da to dejanje, pa naj mu prp'sujejo že kakršen koli političen pomen, n'kakor ne bo motilo vladne enotnosti. S temi ostavkami so obratno hoteli še bolj podkrepiiti dosedanje politično orien-tacijo vlade, ki jo je predsednik dr. Ramirez že večkrat pojasnil.

Vedno občutnejše pomamkanje kavčuka v Angliji

Stockholm, 14. okt. DNB. Po poročilih nekega strokovnega britanskega lista za petrolejsko industrijo je postala kritična oskrba Anglije s kavčukom; zaloge naravnega kavčuka bodo namreč ob koncu tega leta znašale samo še 142.000 ton. Baruchov odbor ni mogel izvesti svojega programa za zvišanje produkcije, tako da moramo računati z nadaljnjim postopnim zmanjšanjem kavčukove preskrbe.

Hull na poti v Evropo

Vigo, 13. okt. DNB. Po nekem Reuterjevem poročilu je pristal ameriški zunanji minister Hull na svoji poti v Evropo na letališču v Natalu (Brazilija).

Zatemnitev

je obvezna od 18. do 6. ure!

'S srpom in kladivom'

Gospod Dušan Sernee, bivši minister in ban, bi se bil še pred nekaj tedni gotovo hudo razburil, če bi mu kdo očital, da je komunist ali se je vsaj postavil pod komunistično komando, če bi bil zaupljivo razpoložen, bi bil morda priznal, da pripada OF, takoj pa bi z vso odločnostjo pristal, da je OF čisto nekaj drugega kakor komunistična partija. Ta da sicer tudi sodeluje v njej, a je le eden njenih sestavnih delov in nikakor ne komandira nje. In naposled bi mogoče še skrivnostno namignil, da OF že sama voharovala s komunisti, kadar bo prišel čas...

Tako kakor gospod Sernee so govorili in se govorijo tudi drugi pripadniki in simpatizerji OF. Tako je zatrjevala in še zatrjuje tudi sama komunistična propaganda, seveda le, v kolikor je namenjena nekomunistom. Da gre pri tem za bedasta propagandno laž, je bilo že dovolj razkrinkano in noben misleči človek že dolgo ne more več dvomiti o tem, da sta tako OF, kakor partizanstvo le dve poslušni orodji v rokah komunistov, ki imajo v obeh izključno komando in je vse drugo le privrsek brez vpliva in moči.

Ako pa bi bil komu potreben vendarle še kak dokaz o tem, mu ga je dal sedaj gospod Sernee sam v svoji famozni osmrtnici za pokojnik dr. Brecljem. Končal jo je namreč z izjavo, da si bo stidi slovenski narod s ključem in srpom sam koval svojo usodo. Ključ in srp sta grb kominterne, simbola mednarodnega komunizma. Inž. Sernee je torej s temi besedami izpovedal, če ne svojo pripadnost, pa vsaj svojo popolno podrejenost komunizmu in s tem znova potrdil že znano dejstvo, da je OF popolnoma in izključno komunistična zadeva.

Program

nove hrvatske vlade

Zagreb, 14. okt. DNB. Hrvatsko zunanjjo politiko vodijo načela, ki določajo zvlajenje hrvatskega naroda v evropski skupnosti narodov, je izjavil ravnatelj hrvatskega tiskovnega in propagandnega urada Kovadič časopisnim zastopnikom ob sestavi nove hrvatske vlade. Zunanje politične smernice, ki jih je določil Poglavin dr. Ante Pavelić, so se naslanjale predvsem na voljo naroda in na prevzete obveznosti hrvatske države. Z osvoboditvijo jadranskega ozemlja, ki smo jo izvedli ramo ob rami z Veliko Nemčijo, je bila ta neizpremenjena politika Hrvatske še bolj ojačena.

Kako ropajo Angleži na Siciliji

Stockholm, 14. okt. DNB. Po angleških in ameriških poročilih so zdaj pomaranče glavna hrana sicilskih prebivalstva. Kljub temu pa je AMGOT nakupil velike množice pomaranč in jih takoj poslal v Anglijo. Zato se je v tork britanski minister za prehrano lord Woolton lahko pobahal, kot poroča Reuter, da so pripeljali v angleške luke s Sicilije 84 milijonov pomaranč, ki jih bodo razdelili mladini. Minister je tudi objavil, da so na Siciliji uredili tovarne za priobčevanje pomarančnega soka, ki bo prav tako šel v Anglijo. Izgleda, da kasnejše dobave limon in pomaranč so »zelo dobre«. Množina sadja, ki ga ima na razpolago sicilijansko prebivalstvo, se torej ponovno znatno zmanjšuje.

„Povečani“ obrski živil v južni Italiji

Bern, 14. okt. DNB. »Corriere della sera« javlja, da je bil v zasedenih krajih južne Italije znizán obrok kruha na dnevnih 75 gramov. Prebivalstvo je zelo razočarano, ker so sovražniki kljubovali več živil in zvišanju krušnih obrokov.

Lakota tudi na Kerzki

Stockholm, 14. okt. DNB. Iz poročil londonskega »News Chronicle« povzemajo, da vlada po angloameriški zasedbi otoka Korzike tamkaj huda lakota.

„Stojmo pred najhujšo gospodarsko krizo“

Stockholm, 14. okt. DNB. V Zedinjenih državah bo izbruhnila največja gospodarska kriza, ki jo je kdaj koli doživela kak država, če ne bomo po vojni takoli položili privatnega kapitala, da bodo vsi zaposleni, je po vseh newyorških dopisnicah lista »Svenska Dagbladet« ugotovil v svojem poročilu demokratski senator Mahdny, član senatove komisije za povojno vprašanja. Če nam to ne bo uspelo, ugotavlja Mahdny, bo vse povojno gospodarsko življenje stalo pod vladnim vplivom, ali pa ga bodo obvladali veliki privatni monopoli. Med vojno se je položaj tako razvil, da nekaj sto veleposredij dobiva levi delež vseh vojnih dobčkov. S koncentracijo oboroževalne industrije na vzhodu so posebno nezadovoljni poslovni krogi na ameriški zapadni obali.

Amerika se hoče polastiti perzijskega petroleja

Stockholm, 14. okt. DNB. Notranji minister Ickes, pooblaščenec za oskrbo z gorivom, je objavil novo organizacijo ameriške oskrbe z oljem. Ameriške rezerve olja v inozemstvu bodo odsej v večji meri pritegnjene, da se tako štedi s petrolejskimi vrelci v notranji Zedinjenih držav. Predvsem se bodo sedaj izkoristili močnejše petrolejski vrelci v Iranu in v Iraku.

Pogovor s trafikantom

Ljubljana, 15. oktobra. Zdal se nekateri kadilci zelo radi obračajo z raznimi vprašanji: kar na trafikante; preprosto pravi, da eno se lahko vpraša več, kakor mu more odgovoriti devet modrih. Trafikant bi pa lahko dejal, da lahko, en sam kadilec vpraša več kakor mu morejo odgovoriti vsi trafikanti. Kaj šele nekateri! Tega se je zavedal tudi reporter, ko se je obrnil na trafikanta z naslednjimi vprašanji:

»Zakaj so zdaj trafike tako pogosto zaprte?« je vprašal reporter.

»Dokler imajo trafikanti kaj zaloge, prodaja, če pa je blago razprodano, pa zapre trafiko.«

»Ali zdaj gre tobak bolj v denar kakor prej?«

»Najbrž niste kadilec, da tega ne veste. Morali bi pa tudi vedeti, da zaradi tega trafikanti ne razprodajo v splošnem nič več tobaka kakor so ga prej. Če pa je blago, ker prej, določene količine blaga, Sicer pa je bila količina blaga celo za 20% zmanjšana, kakor ste čitali.«

»Zakaj pa je bilo, torej prej, če dovoli blaga v trafikah?«

»Saj sem vam vendar že povedal, kaj; prejšnje čase so kupovali tobak samo kadilci. Morda mislite, da so pomanjkanja tobaka v Ljubljani, kjer so trafikanti? Ko so ljudje dne 8. septembra navali na trafike, jih je večina hotela kupiti po nekaj sto boljših cigaret in še nekaj sto cigaret slabše vrste, da bo za zamenjavo. Tako, smo opazili, da so damice z živodolnimi ustnicami kupovale tobak za pipo in »klobase« za žvečenje. Mnogi kupovalci sploh niso poznali vrst in cen tobaka, ker pač prejšnje čase niso bili naši odjemalci.«

»Torej imate trafikanti konjunkturo: slišal sem, da so že mnogi obogateli s prodajo tobaka.«

Trafikantu je vzel sapo ter je obmolnil. Končno je vendar spregovoril:

»Pa menda niste tudi vi tako priskrbeni? Menda ne boste še trčili, da smo trafikanti

lastniki vil, da se prevažamo z avtomobili, zlahko pa v letovišča in imamo bančne račune? Če hočete vedeti, koliko zaslužimo, prav lahko sami izračunate. Recimo, da trafikant prejme za 900 lir blaga, kar je že mnogo. Kaj mislite, kako dolgo prodaja trafikant za 900 lir. Drava? Če kupci že čakajo na blago in če je trafikant dovolj uren, lahko postreže desetim kupcem v minuti, vsakemu z dvema cigaretama. V treh urah lahko že vse razproda. Rekli boste, da je to lahek zaslužek, vendar upam, da veste, kaj je zaslužek in kaj izkupicek. Najbrž ne veste, da je v Ljubljani mnogo trafikantov, ki zaslužijo na mesec 120 do 400 lir brutto. Vedeti morate namreč, da trafikantski zaslužek znaša 6%. Trafikant je moral presedeti v zatonih tesni trafik dan za dnem nad polovico dneva, kajti prodajal je tudi časnike. Koliko pa je zaslužil s to prodajo, si tudi lahko izračunate.«

»Nekateri trafikanti pa vendar morajo zaslužiti mnogo več na mesec, kakor trdite. Menda zaslužijo po 6000 in več na mesec.«

»Recimo, da znaša kosmati zaslužek nekaterih večjih trafik 6000 lir. Toda to še vedno ni čisti zaslužek. Večje trafike imajo tudi večje režijske stroške. Pomislite samo, koliko znaša najemnina za lokal! Ko bom zvedel za kakšnega bogatega trafikanta v Ljubljani, vam ga bom predstavil, da ga boste intervjuvali in fotografirali njegov avtomobil. Zdal pa imamo samo enega »motoriziranega« trafikanta. Šepastega invalida, ki se vozi s trikotlesom ter berači članarino med svojimi tovariši.«

»Zakaj ne uredite prodajo tobaka tako, da bi bili zadovoljni vsi vaši odjemalci?«

»Dragi gospod, res mnogo vprašujete in ne morem reči, da so ta vprašanja modra. Trafika je vendar javna prodajalnica in trafikant ne sme zavrniti kupca, saj nima strogo dodeljenih odjemalcev. Postreže mora pač vsakomur, kdor že pride in dokler ima kaj blaga. Sicer pa trafikant ne more vedeti, kdaj bo prišel njegov stalni odjemalec po dve cigareti in ali bo sploh prišel. Oprostite, res imam dovolj tako neumnih vprašanj!«

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list šefa pokrajinske uprave v Ljubljani« št. 82, z dne 13. oktobra 1943 objavlja določitev časa za zatemanje in prenos carinskih poslov v pristojnost finančne direkcije.

— Z Gorenjskega. V šofji Loka je bila vpisana v trgovinski register delniška družba Elektra Loka in okolica z glavnico 250.000 mark. Ustanoviteli nove družbe so: Franc Heinrihar st., Stanko Heinrihar, Franc Dolenc, Jožef Celar in Pavel Hafner. Člani upravnega sveta pa so Franc Heinrihar st. kot predsednik ter Fr. Dolenc in Pavel Hafner kot člana.

— Spodnještajerske novice. Pod vlak je prišel 6letni Emil Golč iz Slivnice pri Celju. Na srečo je odnesel otrok le poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. Poškodbe je dobil po vsem telesu pri padcu s kolosa na cesti med Arjo vasjo in Zalecem 32letni A. A. Šmajdi iz Libolj. Trboveljanci so posadili letos okoli 10.000 murv, v vsem trboveljskem okrožju pa je bilo posajenih nad 30.000 murv. Tako so položeni temelji za razvoj vinarstva v omenjenem okrožju. Mnogo smisla za to gospodarsko panogo so pokazali tudi posestniki ptujskega okrožja.

— Planinska smrtna nesreča pri Osojskem jezeru. Pri neki skali v višini Sv. Urbana pri Osojskem jezeru so našli truplo deželnega namestnika Valterja Herzoga iz Beljaka, ki je šel prejšnji teden na planine.

— Justifikacija dvojne morile. Pred posebnim sodiščem v Celovcu je bil obsojen na smrt 23letni Josip Struger zaradi

umora žene in otroka. Justifikacija je bila že izvršena.

IZ LJUBLJANE

— Iz Pravoslavna cerkvena občina javlja: Učenci in učence pravoslavne veroizpovedi imajo v nedeljo, 17. t. m. ob 10. uri Prizivanje sv. Duha. Ravnatelj in upravitelj sol so naproseni, da o tem obvestijo svoje učence.

— Iz Od dne do dne hladneje. Nenavadno hitro se je ohladilo, tako da se še nismo mogli navaditi neprijetnega hladu. Prejšnji teden je znašala najvišja dnevna temperatura še po 20° in najnižja temperatura je bila celo precej višja kakor je zdaj najvišja. Včeraj je najvišja dnevna temperatura dosegla samo 8,4°. Razen tega je še vlažno da je hlad tem bolj občuten. Včeraj je skoraj ves dan rosilo. Davi je bilo zopet zelo hladno. Današnja najnižja temperatura je znašala 4,2° ter je bila malo nižja kakor včeraj. Zračni tlak popušča počasi že četrti dan. Ne bomo se smeli čuditi, če bo čez noč zapadel sneg.

— Iz Silarska razstava. Slikar Gorjup Rudolf razstavlja prvi samostojno svoja dela v Selenburgovi ulici, v prostorih bivše konf. trgovine Pavlin. Razstava se bo odprla v nedeljo 17. oktobra ob 10.30 dopoldne. Oficialne otvoritve ne bo. Vabila se ne bodo razpošiljala. Vsi ljubitelji umetnosti ste prisrčno vabljeni!

— Iz Otvoritev operne sezone. Opera bo začela letošnjo sezono v soboto 16. t. m. z uprizoritvijo Smetanove »Prodane neveste« kot predstave izven abonmaja. V glavnih partijah: Vidaličeva, Čuden, Banovec, Lupaš, Dirigent: M. Zebre, režiser: C. Debevec, koreograf: P. Golovin.

Ob začetku nove gledališke sezone

Ljubljana, 15. oktobra. Sročil je dramsko gledališče začelo z novim razdobjem svojega rednega dela. Podobno bo v soboto opera uvedla svoj novi ciklus opernih predstav. Podpisovanje abonmajev je že večinoma zaključeno. Kolikor vemo, je uspeh zelo povolen. Narodno gledališče lahko računa tudi letos na velik obisk in s tem na stalen dotok potrebnih gmotnih sredstev. Po obisku predstav v predsezoni sodimo, da bodo dobro obiskane tudi predstave, ki jih uprava ne bo vključila v abonmaje.

Obisk je v veliki meri odvisen od kakovosti repertoarja. Ker je občinstvo pokazalo toliko zaupanja v svoje gledališče, ga gotovo uprava, kar se tiče kakovosti, ne bo razočarala. Ker bosta letos tako opera kakor drama izbrali avtorje, igre in komponente svobodneje kakor lani, upamo, da se glede kakovosti konec sezone ne bomo smeli pritoževati. To velja za resnejše in lahkotnejše, zabavne igre, opere in opere.

Bolj kakor druga nas danes v zvezi z začetkom sezone v dramati in operi zanima naslednje vprašanje. Ni še dolgo, kar je v Ljubljani delovalo poleg Narodnega gledališča precej diletantskih odrov. Čeprav niso bile njihove predstave na višini uprizoritve profesionalnega gledališča, so bile skoro vedno dobro obiskane in največkrat razprodane. Ljubljanci smo pokazali veliko zanimanje za igre. Ljubzen do iger se ni omejevala samo na ljudi, ki imajo kaj več pod palec in lahko žrtvujejo visoko vstopnino. K igram so radi zahajali tudi delavci, poslovniki, preprosti ljudje, ki so morali pri izdatkih za tako imenovane kulturne potrebe štediti z vsakim novčičem.

O poslanstvu gledališča in njihovih dolžnostih do moralne, narodne in kulturne vzgoje najširših ljudskih plasti ne bomo obširneje govorili. Oder je v rokah ljudi, ki se zavedajo svoje odgovornosti in naloge, močno vzgojno sredstvo. Z besedo, ki se glasi z njegovih desk, se neopazno in nevsiljivo približamo najbolj skriti, sicer malokdaj dostopni notranjosti, zlasti preprostejšega človeka. Zato more oder bolj kakor marsikatera druga kulturna institucija ugodno ali neugodno vplivati na poslušalca.

Vstopnina k predstavam v abonmaju in izven Narodnega gledališča je za mnoge manj premožne sloje tako visoka, da si rednega obiska ne morejo privoščiti. Cenejši sedežev je premalo na razpolago. Ker so na drugi strani diletantski odri prenehali s delom, je socialno šibkejši človek ostal brez možnosti biti deležen prijetne in ko-

rišne zabave, ki mu jo lahko nudi dober oder.

V danih razmerah ne bo mogoče oživiti nekdanjih diletantskih igriških druženj. Nedvomno je zato, da mora Narodno gledališče, ki je državna in od države podpirana ustanova, ta položaj upoštevati in prevzeti vsaj del dolžnosti in funkcij, ki so jih prej opravljal diletantski odri.

Potrebno so ljudske predstave. To pa ne v smislu nižje kakovostne ravni, temveč v pomeni splošne dostopnosti. Škoda je, da uprava Narodnega gledališča ni mislila na to izredno važno kulturno dolžnost in razpisala v dramati in operi vsaj po en abonma po izredno znižanim cenah, ki bi bil dostopen samo delavcem in njihovim družinam z nižjimi dohodki. Lahko pa bi bila rezervirala po enega ali dva dneva v tednu v isti namen brez abonmaja. Res je, da bi morda potem dohodki ne bili tako visoki, pripravi pa smo, da bi takakulturna politika našla zaslonbo tudi na odločilnih mestih.

Narodno gledališče naj bo tudi v tem pogledu res narodno, ljudsko. Njegove predstave morajo biti dostopne vsem slojem in ne samo nekaterim.

Genoveva Fox: 10

DEKLE Z MEJE

Roman

Samo Polly, mali Billy Ide in najmlajši so spali. Izabela je bedela kakor lisice in sove. Kohorkrat je kak pes zalajal ali tudi le zarenčal, se je vpravljala in pogledala skozi rezo, in časih se ji je zdelo, kakor da vidi zunaj, kjer sta se v gozdu nedolžno prelivali svetloba in senca, temne, prečede in plazeče se postavice Indijancev.

Mahoma je zatrdila osemletna Idova Hana, da za svinjakom pravi gotovo čepi divjak. Teda so vsi planili pokonci, a seveda so se morali prepričati, da ni »Indijancev« nič drugega kakor senca trte, ki je v sapi nihala sem ter tja.

Oddahnili so se in znova legli počivati. Izabela je baš hotela zadremati, kajti bila je prav tako trudna kakor razburjena, ko je Jeff zavzdignil takšno tuljenje, da jo je kar zona obila. Z visokim, zategnjenim glasom mu je takoj odgovorila: Tutlivo hišni čuvaj, in ostali čucki iz soseščine so se pridružili, tako da so si ženske plašno pritiskale roke na usta in prisluškovale v temo. Morda so psi slutili razburjenost ljudi; vendar, kdo je mogel vedeti, ali ne čutijo že ostrega duha div-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION Telefon 22-21
Najstijajnejša kmetaka burka — Dve uri burnega smeha!

GREŠNA VAS
Strah hinavskih občinskih svetnikov pred razkrinkanjem njihovih »grehov«.
V glavnih vlogah: Hansi Knoček, Joe Stöckel, Josef Eichheim
Predstave dnevno ob: 15.30 in 17.30 uri

KINO MATICA Telefon 22-41
Ljubka veselolga o ženski prebrisaniosti. — Prijeto presenečenje: Pavla Wesely — Prvič v filmski komediji! Moderna zgodba o mladem zakonu, hišnih prijateljih in domnevni nezvestobi

Premetena Marijana
Predstave dnevno ob 15. in 17.30 uri; ob nedeljah ob 10.30, 13.30, 15.30, 17.30

Tel. 27-30 **KINO SLOGA** Tel. 27-30
TERRA-Film poln dramatičnega dejanja govori k srcu vsakogar, ki ga vidi, ter mora navdušiti tudi najbolj razvajeno občinstvo:

VEČNI ZVOK
Večni zvok gosli prepaja ta film ter s čudovito usodo vodi življenje nadzvenega godbenika. — V glavnih vlogah: Olga Tschuchova, Elfriede Datzig, Rudolf Prack. Režija: Günther Rittau.
Predstave ob 15. in 17. uri, v nedeljo pa še ob 10.30. — Dnevna predprijava vstopnic od 11.—12. ure.

— Iz Prijave za abonma. Abonenti za mudniki, ki bi se ev. še želeli prigrisati za novo sezono, se sprejemajo v pisarni računskoga oddelka v Drami od 10.—12. in od 15.—17. ure.

— Iz »Razposajenosti« so zbirka nevsiljivih vzgojnih pesmic za otroke, ki jih je spisal Cvetko Golar in učinkovito ilustriral Edo Deržaj. Knjiga je pravkar izšla kot 5. zvezek: »Police za male« pri Knjigarni Tiskovne družbe v Ljubljani.

— Iz Na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani se bo začel pouk za razrede II.—VI. v ponedeljek 18. oktobra. Učence teh razredov naj se zberejo v ponedeljek 18. oktobra ob 13. uri popoldne v avli mešanske šole na Viču, kjer se jim odkažejo učilnice.

Prenos carinskih poslov v pristojnost finančne direkcije

Šef pokrajinske uprave je izdal naslednjo odredbo, ki je objavljena v Službenem listu 13. t. m. in je na dan objave stopila v veljavo.

Naredba visokega komisarja o prenosu carinskih poslov iz pristojnosti finančnega ravnateljstva v pristojnost ravnateljstva pokrajinske carinske službe z dne 11. junija 1943 št. 68 se v celoti razveljavlja in se hkrati vzpostavlja prejšnje pravno stanje.

Finančni direktor se pooblašča, da poskrbi vse potrebno za izvršitev prednjega člena.

Naredba o trgovini z jelcem in repo

Smatrajoč za potrebno urediti trgovino z jelcem in repo, je šef pokrajinske uprave v Ljubljani na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941. izdal naslednjo naredbo:

Nakup in prodaja jelca in repe (sveže in kisle) sta v Ljubljani dovoljena edino tvojčkam, ki imajo, obrtno pooblastilo in dobe za to še odobrenje Prevođa.

Vse v Ljubljano uvoženo jelce in vsvužena repa se morata oddajati samo tvojčkam, ki jih določi Prevođa po tej naredbi. Pridelovalci pa smejo to blago tudi sami prodajati, toda edino na trgu. Trošarinski organi mestne občine Ljubljanske so dolžni nadzirati izvajanje tega predpisa.

Cena za sveže jelce pri pridelovalcu je določena na 1 liro za kg, za svežo repo pa na 0,55 lire za kg. Prodajne cene na drobno se ravnavajo po maksimalnem ceniku, ki ga odobruje pokrajinska uprava (1,50 lire za jelce in 0,75 lire za repo).

Pokrajinski prehranjevalni zavod se pooblašča, da izda nadaljnje izvršilne predpise k tej naredbi in po potrebi odredi zaporo teh predmetov.

Prekrški te naredbe, kakor tudi izvršilnih predpisov, ki se izdajo na osnovi te naredbe, se kaznujejo z denarno globo do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. V težjih primerih se lahko zasužita obe kazni. Kazen tega se v vsakem primeru odredi tudi zaplemba blaga.

Ta naredba stopi z janašnjim dnem v veljavo.

Ljubljana, dne 12. oktobra 1943.

Predsednik: RUPNIK.

Novice z domačega knjižnega trga

Tudi letos ni bila slaba »letina« na naši kulturni njivi: knjižna žetev je bila v premeri z vojnimi razmerami celo obilna. Se vedno izhajajo slovenske knjige zelo pogosto; skoraj sleherni teden lahko govorimo o kakšnem dogodku na našem knjižnem trgu. Začele so cel, delovati nekatere nove založbe. Tako se je nedavno predstavila s svojimi prvimi izdajami knjigarna Jožeta Zužka; v založbi »Klas« je izšlo prvo napovedano delo, knjiga B. Magajne »Živeli obraz«, založba »Murenček« (tudi v okviru te knjigarne) pa je založila otroško knjižico, slikanico »Moja Pokrajulja« (koruško lujsko pravljico). Obe knjigi sta za sedanje razmere vprav razkošno opremljeni. Takšnih slovenskih knjig smo bili pri nas vajeni prejšnje čase.

»Živeli obraz« je precej obsežna zbirka številnih del znanega pisatelja Bog Magajne, ki si je pridobil s svojim posebnim slogom ugled samoniklega umetnika; Magajna ima svoj krog privrženec. Njegova dela, ki so izhajala v leposlovnih revijah, so budila vselej pozornost in tudi na literarnih večerih je imel Magajna številne poslušalce. Zdal so njegova najznačilnejša dela, ki so nastala od leta 1924 do 1940, zbrana v eni najlepši knjigi, kar jih je v zadnjih letih izšlo pri nas. Vrednost knjige je tem večja, ker jo je opremlil s številnimi slikami — reproducirane so na posebnem papirju — akad. slikar Riko Denbenjak. Zdi se, da sta se v tej knjigi zrušila dva zelo sorodna umetnika. Knjiga vsebuje sedem legend in 15 pesmi v prozi, kakor imenuje pisatelj svoje delo.

Iz vseh teh legend z motivom Marije in dejanjem med našimi ljudmi v naših krajih diha nežna poezija, ki je našla v pisateljevem samoniklem slogu čist izraz. Morda bo kdo v teh legendah videl celo čistejšo umetnino kakor v »pesmih v prozi«, ki so prav za prav le novele, a formalno izbrušene ter pesniško dogane. Jezik Magajne zveni mehko, lirčno, in je tu in tam malo obložen, razbčeten. (Ne v umetniškem, temveč zgolj v jezikovnem pogledu moti kakšna malenkost, ki jo je morda spregledal korektor, n. pr. p. l. v. v. oči, str. 200.) Pisatelja ne moremo uvrstiti med realiste. V nekaterih črticah je ustvaril tudi simbolične osebe. V uvodu črtice »Živa« pravi, da so »sebe dostikrat le sredstvo, da nam je mogoče oblikovati ideje« in da »so meje resničnosti šele onkraj pravljice. Ali je to nadrealizem ali romantika, ekspresionizem

ali kar koli že, čitatelj ne bo razglabljal. Nedvomno bo pa občutil čar posebnega pripovedovanja Magajne in v velikih ženskih je tudi nekaj sorodnosti s Cankarjem. Magajni se nikdar povsem ne posreči, ko govori o ženski, da bi ostal cinik, temveč išče tudi v največjem blatu lepoto človeške duše. — Nekaj blažilnega veje iz te knjige zdaj, ko se radi sramujemo mehkejših čustev.

Roman »Dobre knjige« za mesec oktober

Prihodnje dni bo izšel novi roman »Dobre knjige«, ki ga bodo naročniki gotovo z veseljem pozdravili. Bo to »DEDIŠČINA GOZDA«, del norveškega pisatelja Trygve Gulbransena. Istega pisca čudovito lepi roman »In večno šume gozdove« je pred letom dni izšel tudi v »Dobri knjigi« in je čitateljem občinstvu tako ugajal, da je bil že v nekaj tednih razprodan. Prepričani smo, da bo žela splošno priznanje tudi »Dediščina gozda«.

»Moja Pokrajulja« je lep dar našim otrokom; prisrčne so ilustracije ing. Marije Vogelnikove. Zdi se nam pa, da pravilni manjka globlje vzgojne note; v nji ne zmaguje pravica, temveč se uveljavlja zvižčnost, hinavščina in nasilnost.

La dje. To znamenito delo o ladjah, ki ga je napisal Henrik van Loon, je M. R. spretno priredil za slovensko izdajo drugega zvezka poljudno znanstvene knjižnice »Svete«. Okusno znanje opremo je oskrbel arh. Vlado Gajšek, natiskala je knjigo Zadruga tiskarna v Ljubljani. Zelo zanimivo knjigo, ki stane brošura 20 lir, v polplatno vezana pa 35 lir, dobite pri knjižnici in upravi v Kopitarjevi ulici 6. Izredno počudna publikacija nam kaže razvoj ladij in razmah ladjedelstva od najstarejših časov, od preprostega prvega čolna iz kosa lesa ter preprostega splava na jadro pa do najsodobnejših, orjaskih »plavalčih hotelov«. Posebno poglavje je posvečeno izčrpnemu prikazu potopitve Titanica. Prvi del knjige razpravlja o zgodovinski ladij, drugi del pa o vplivu pomorske moči na zgodovino cel perzijske in grške pomorske zgodovine dalje pa do borb za »modri trake« in deževanskih ladij bodočnosti. Kakor ob prvi knjigi »Denar«, tako se je zanimanje občinstva tudi ob drugi knjigi »Ladje« zelo pozivilo in usmerilo k nadaljnjim izdajam poljudne znanstvene knjižnice »Svete«.

Kako so nastali zamorski plesi

Najbolj divje plesne prireditve narodov nahajamo pri zamorskih centralne Afrike, v osrčju težko prodornih in obsežnih pragozovov. Ti plesi so pri vsakem plemenu določeni in se večinoma dele v ples za moške in ples za ženske. Oboji nekako posnemajo opravila prvih in drugih. Može črni navadno ne poznajo nobenega dela. Lenarijo ves dan (če jih k delu seveda ne priganja belokozec) in se uoejstjujejo le v vojni. Zato posnemajo, tudi njihovi plesi večinoma le boj. Dva črnca, ki sta v plemenu znana kot posebno »stalenitna« za ples, tvorita centum plesa. Opremljena s popolno bojno opremo, to je z živobarvnimi maskami na glavi, z močnimi perjanjicami, odeta v kože zveri in opasana od najrazličnejših kovinskih obrobov, okroglih plošč in zaplestnic, z dolgim okrašenim kopjem v desnici in s podolgovatim ščitom, bodisi lesenim ali spletenim, v levici — tako opremljena plešeta sta dva predplesalca v sredici kakega večjega prostora ples, ki sliči avoboj ali borbi petelinov. Vsi drugi moške ali vojščaki, ki pa so brez opreme, jo okrobrajo, v velikem loku ter v strnjeni vrsti izvajajo komplicirane plesne figure in to vsi s čudovito enakostjo. Pri tem pride predvsem v poštev udarjanje nog ob poteptano in bobnečo zemljo, vihtenje rok in zvijanje telesa, posono v bokih. (Iz tega so nastale moderne »girs«.)

Ker pa se morajo ti plesi popolnoma držati takta, spremlja plesalce posebna godba. Vsako plemo ima izbrane, ki opravljajo to »godbo«. Godbo tvorijo bobni, narejeni iz izdolenih lesenih kosov, prepleti z živalskimi kožami, kovinske palice, ki tvorijo, udarjajoča druga ob drugo, zvonke glasove, primitivne piščalke in tudi kosti. Zanimiv je postanek teh plesov, ki pa se ne da lahko ugotoviti. Ena možnost bi bila posnemanje boja, druga pa — posnemanje opice. Dognano je namreč, da opice, živeče v pragozovih vedno v velikih skupinah, uprizorjajo v nočeh ob luninem svitu na kaki jasi v gozdu čudne ples v dolgih vrstah. Pri tem tolčejo nekatere opice tak s primitivnimi bobni, to je z velikimi odpadnimi vejami, ali z gorjace udrihajo po vlažni in steptani bobneči zemlji. Tako bobnenje večkrat čujejo v pragozovih raziskovalne ekspedicije, ki si sprva niso znale razlagati teh čudnih pojavov, dokler ni bila nekatere dana prilika, da so si ogledali te opice plesne večere iz zatišja. Dognati je sedaj samo ne da, ali posnemajo primitivni zamorski rodovi s svojim plesom boj ali pa opice...

Vsakdanje opravilo, skrb za dom in prehrano, pripada zamorski ženi, kakor sploh pri vseh primitivnih prirodnih plemenih, kjer postane žena, čim dobi moža, njegova sužnja. In tako plesi zamork večinoma posnemajo nekatera domača opravila, tako n. pr. kretanje pri kamenitem ročnem mlinu, ali pa kretanje pri tolčenju z dolgimi lesenimi bati, s katerimi obdelujejo nekatere poljske prideleke ali sadeže v pokončnih sodih, kar nekako sliči tirolskim pripravam za obdelovanje mleka v maslo itd. Zaradi tega temelje plesi zamork, ki se plešejo prav tako v dolgih vrstah ali krogih na ritmičnem tresenju, v cepetanju z nogami in hitrem vihtenju rok.

Ne smemo pa si domišljati, da je življenje zamork, ki morajo opravljati vsa dela, posebnost suženjsko ali bedno. Nasprotno — dasi ravno pripada njim vse delo in imajo moške nad njimi neomejeno oblast, — ne zaostajajo zamorske žene mnogo za evropskimi, v svojih navaadah in običajih seveda. Lepotičje in sploh skrb za to, da bi »ugajale«, nima pri njih skoraj nobenih meja. Kovinski okrasiki, ki si jih nadenejo do skrajnosti, kratki lasje z raznim dekorm in vitka postava — to je njihov ponos. In ta ponos je včasih tako velik, da se ne ozrejo za nobenim moškim, če ni v svojem življenju ubil vsaj enega rivala ali če ni njegov vrat okrašen z dolgo vrstico namizanih dob divjih zveri. Raziskovalci pripovedujejo celo, da pri njih ni nepoznane kotokežanje in da polagajo veliko važnost na — barvo svoje kože.